

Aantal alcoholcoma's bij kinderen in 2008 toegenomen

Samenvatting inventarisatie ziekenhuisopnames in 2008 van kinderen en jongeren met een alcoholvergiftiging.

Inleiding

Vanaf 1 januari 2007 wordt het aantal opnames geregistreerd van kinderen en jongeren van 10 tot en met 17 jaar waarbij sprake is van een acute alcoholvergiftiging als gevolg van overmatige consumptie. De registratie is een initiatief van de Nederlandse Stichting voor Kindergeneeskunde (NSCK), TNO Kwaliteit van Leven, het Reinier de Graaf Gasthuis te Delft, STAP (Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid) en de Universiteit Twente, afdeling Communicatiewetenschap. Aan alle kinderartsen is in 2008 opnieuw gevraagd om gegevens van de opgenomen kinderen te registreren met als doel om een zo betrouwbaar mogelijk beeld te krijgen van de omstandigheden die tot een spoedopname hebben geleid. Onderstaand volgt een samenvatting van de gegevens van 2008, waarbij steeds wordt vergeleken met de gegevens van 2007.

Totaal aantal opgenomen kinderen

Het aantal meldingen door de kinderartsen van het aantal alcoholintoxicaties bij kinderen in 2008 bedraagt 337. In 2007 betrof het 297 kinderen. Er is derhalve sprake van een stijging van 13%. De verdeling jongen/ meisje is, net als in 2007, vrijwel gelijk (52% is jongen).

Het is niet na te gaan of deze stijging te maken heeft met extra alertheid van de kinderartsen om te registreren. Van 289 van de 337 in 2008 opgenomen kinderen zijn alle gegevens beschikbaar. Van de overige kinderen moeten de gegevens nog worden gecompleteerd.

Leeftijd van de opgenomen kinderen

De gemiddelde leeftijd bedraagt in 2008 15,0 jaar (in 2007 was het 15,3). Het jongste kind dat in 2008 is opgenomen was 11 jaar. De verdeling in leeftijd van de opgenomen kinderen in 2008 is als volgt:

11 jaar	1 (0%)
12 jaar	6 (2%)
13 jaar	22 (8%)
14 jaar	65 (23%)
15 jaar	92 (32%)
16 jaar	69 (24%)
17 jaar	32 (11%)
Onbekend	2

Opleidingsniveau en schoolprestaties

De meeste kinderen die vanwege overmatig alcoholgebruik werden opgenomen volgen het VMBO onderwijs (46%); daarna volgt HAVO (21%) en het VWO (14%). De schoolprestaties (gemeten naar het percentage zittenblijvers, 14%) lijken normaal. De schoolgegevens van de in 2008 opgenomen kinderen verschillen niet wezenlijk van de in 2007 opgenomen kinderen. De opgenomen kinderen vertegenwoordigen zowel wat het niveau van de opleiding als de schoolprestaties een doorsnee van de bevolking.

Gezinssituatie

De kinderen komen uit geheel Nederland en zijn in ongeveer 60 verschillende ziekenhuizen geregistreerd. Ook qua gezinssituatie vormen de opgenomen kinderen een goede afspiegeling van de Nederlandse samenleving. Ongeveer 80% woont bij beide ouders en 20% woont bij een gescheiden ouder. Slechts een enkeling woont in een pleeggezin of kent een andere gezinsvervangende situatie. De ruime meerderheid (84%) is van Nederlandse afkomst.

Intoxicatie en ziekenhuisbehandeling

De meeste kinderen (57%) komen 's nachts (0:00 – 6:00) of 's avonds (35%) (18:00 – 0:00) in het ziekenhuis terecht. De rest (8%) is 's ochtends of 's middags opgenomen. De hoofdoorzaak voor ziekenhuisopname is verminderd bewustzijn (in de volksmond "coma"). Dit verminderd bewustzijn varieert van enkele minuten tot 24 uur. De gemiddelde duur dat de jongeren buiten bewustzijn zijn is bijna 3 uur (2 uur en 55 minuten). NB: In 2007 was de gemiddelde duur van de coma 2 uur en 12 minuten.

Alcoholpromillage

De kinderartsen constateerden bij de opgenomen kinderen een gemiddeld bloedalcoholgehalte van 1,9 promille (ongeveer 10 glazen). Het promillage loopt uiteen van een vrij onschuldig lijkende hoeveelheid van 0,3 promille (2 tot 3 glazen) tot de theoretisch dodelijke hoeveelheid van 5,5 promille (tenminste 30 glazen). In 2007 bedroeg het hoogst gemeten promillage 4,3 promille.

De meeste jongeren (77%) verbleven een dag in het ziekenhuis, 11 jongeren moesten langer behandeld worden, tot een maximum van 8 dagen. Tien jongeren zijn op de intensive care afdeling van het ziekenhuis behandeld. Tevens zijn de meeste jongeren (84%) behandeld met een infuus.

Herkomst alcohol

Jongeren die na alcoholgebruik met spoed naar een ziekenhuis worden gebracht hebben vaak meerdere soorten alcoholhoudende drank na elkaar gedronken. Het betreft veelal een combinatie van zoete mixdranken en pure sterke drank.

Indrinken

Opgenomen jongeren blijken voorafgaande aan de opname op meerdere locaties gedronken te hebben. Het gemiddelde beeld is dat eerst thuis of bij vrienden wordt gedronken waarbij de alcohol via vrienden, de supermarkt en/of slijterij of via de ouders is verkregen. Bijna de helft van de jongeren heeft de tweede helft van de avond alcohol gedronken in de horeca.

Delft, Leiden, Enschede, Utrecht, 16 april 2009

Voor nadere informatie:

- Universiteit Twente, afdeling Communicatiewetenschap;
contactpersoon Joris van Hoof, onderzoeker, tel 053 – 489 3274 / 06 2671 2340
- STAP, Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid;
contactpersoon Ir. Wim van Dalen, directeur; 030-656504/ 06 53 29 5544
- Reinier de Graaf Ziekenhuis Delft;
Contactpersoon: Nico van der Lely, kinderarts(015) 260 44 83.
- Nederlands SignaleringsCentrum Kindergeneeskunde, ondergebracht bij TNO: Contactpersoon: Rob Rodrigues Pereira